

महाराष्ट्र वेश्म मालकी अधिनियम, १९७० व
महाराष्ट्र वेश्म मालकी नियम, १९७२ मध्ये
सुधारणा करण्याकरीता शिफारशी
करण्यासाठी समिती गठित करणेबाबत...

महाराष्ट्र शासन

गृहनिर्माण विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: लेवसु-२०२३/प्र.क्र.२६/दुवपु-२/शिकाना

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२,

दिनांक: ०७ जुन, २०२४

प्रस्तावना :

एखाद्या इमारतीत एखाद्या स्वतंत्र सदनिकेचा मालकी हक्क देण्याकरिता आणि अशा सदनिकेला अनुरूप हस्तांतरणीय मालमत्ता म्हणून निर्माण करण्याच्या अनुषंगाने महाराष्ट्र वेश्म मालकी अधिनियम, १९७० राज्यात अंमलात आला आहे. सदर अधिनियमातील कलम २५ नुसार महाराष्ट्र वेश्म मालकी नियम, १९७२ हे दि.०८.०६.१९७२ रोजी पासून अस्तित्वात आले आहेत. महाराष्ट्र वेश्म मालकी अधिनियम, १९७० हा अंमलात येऊन बराच कालावधी लोटला असून, सदर कायद्यामध्ये वेळोवेळी गरजेनुसार व आवश्यकतेनुसार सुधारणा करण्यात आलेल्या आहेत. तथापि, अॅड.राहुल कुल व श्री.जयकुमार गोरे मा.विधानसभा सदस्य यांनी सन २०२३ च्या हिवाळी अधिवेशनात महाराष्ट्र वेश्म मालकी अधिनियम, १९७० च्या अनुषंगाने लक्षवेधी सूचना क्र. २१६२ उपस्थित केली होती. सदर लक्षवेधी सूचनेमध्ये त्यांनी विविध मुद्दे उपस्थित केले होते. त्यानुषंगाने महाराष्ट्र वेश्म मालकी अधिनियम, १९७० व महाराष्ट्र वेश्म मालकी नियम, १९७२ मध्ये आणखी सुधारणा करण्याकरिता शिफारशी सूचविण्यासाठी समिती गठीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :

महाराष्ट्र वेश्म मालकी अधिनियम, १९७० व महाराष्ट्र वेश्म मालकी नियम, १९७२ मध्ये आणखी सुधारणा करण्याकरिता शिफारशी सूचविण्यासाठी पुढीलप्रमाणे समिती गठीत करण्याचा शासनाने निर्णय घेतला आहे :-

१	सहकार आयुक्त व निबंधक सहकारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे	अध्यक्ष
२	नोंदणी महानिरीक्षक व मुद्रांक नियंत्रक, महाराष्ट्र राज्य, पुणे	सदस्य
३	जिल्हाधिकारी, पुणे	सदस्य
४	अधिक्षक, भूमी अभिलेख, पुणे	सदस्य
५	सह सचिव (विधी), गृहनिर्माण विभाग, मंत्रालय, मुंबई	सदस्य
६	अपर निबंधक सहकारी संस्था (प्रशासन)	सदस्य सचिव
७	अवर सचिव (दुवपु-२), गृहनिर्माण विभाग, मंत्रालय, मुंबई	सदस्य

८	कक्ष अधिकारी,(दुवपु-२), गृहनिर्माण विभाग,मंत्रालय, मुंबई	सदस्य
९	सहकार विभागात सध्या कार्यरत असलेले / यापूर्वी काम केलेले विभागीय सहनिबंधक	सदस्य
१०	वेश्म मालकांच्या संघटनेतील पदाधिकारी	आमंत्रित सदस्य

२. सदर समितीने खालील मुद्द्यांसंदर्भात अभ्यास करून त्यांच्या शिफारशी शासनास सादर कराव्यात :-

१. प्रस्तावनेत नमूद लक्षेवधी सूचनेच्या निवेदनात उपस्थित केलेल्या विविध मुद्द्यांबाबत विस्तृत चर्चा करून अस्तित्वातील अधिनियम/नियम, प्रचलित कार्यालयीन पद्धती यांचा सर्वकष विचार करावा व कार्यपद्धतीमध्ये कोणत्या सुधारणा करणे आवश्यक राहिल याबाबत शिफारशी कराव्यात.
२. महाराष्ट्र वेश्म मालकी अधिनियम, १९७० व महाराष्ट्र वेश्म मालकी नियम, १९७२ मधील तरतूदींमध्ये समयानुरूप बदल सुचवून अधिनियमातील तरतूदींची काटेकोर अंमलबजावणी कशाप्रकारे करता येईल याबाबत शिफारशी कराव्यात.
३. महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, १९६० मधील व महाराष्ट्र सहकारी संस्था नियम, १९६१ मधील कोणकोणती कलमे व नियम अनुक्रमे महाराष्ट्र वेश्म मालकी अधिनियम, १९७० मध्ये व महाराष्ट्र वेश्म मालकी नियम, १९७२ मध्ये समाविष्ट करणे योग्य होईल याबाबत शिफारशी कराव्यात.

उपरोक्त मुद्द्यांबाबत व समितीस आवश्यक वाटतील अशा इतर संबंधित मुद्द्यांचा अभ्यास करून समितीच्या शिफारशी शासन निर्णय निर्गमित झाल्यापासून ३ महिनांच्या आत शासनास सादर करणे आवश्यक राहिल.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२४०६०७१३२९१६२८०९ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(दीपक शेलार)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१) मा.राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई.

२) मा.सभापती/मा.उपसभापती विधान परिषद यांचे खाजगी सचिव, विधानभवन, मुंबई.

- ३) मा.अध्यक्ष/उपाध्यक्ष, विधानसभा यांचे खाजगी सचिव, विधानभवन, मुंबई.
- ४) मा.मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ५) मा. उपमुख्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ६) मा. विरोधीपक्ष नेता, विधानसभा यांचे खाजगी सचिव, विधानभवन, मुंबई.
- ७) मा. विरोधीपक्ष नेता, विधान परिषद यांचे खाजगी सचिव, विधानभवन, मुंबई.
- ८) मा.मंत्री (सर्व) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ९) मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.
- १०) अपर मुख्य सचिव, गृहनिर्माण विभाग, यांचे स्वीय सहायक मंत्रालय, मुंबई.
- ११) अपर मुख्य सचिव (सहकार व पणन), सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, यांचे स्वीय सहायक मंत्रालय, मुंबई.
- १२) सहकार आयुक्त व निबंधक सहकारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- १३) नोंदणी महानिरीक्षक व मुद्रांक नियंत्रक, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- १४) जिल्हाधिकारी, पुणे.
- १५) अधिक्षक, भूमी अभिलेख, पुणे
- १६) अपर निबंधक सहकारी संस्था (प्रशासन), पुणे.
- १७) निवडनस्ती (दुवपु-२)